

สวนพฤกษศาสตร์ระยอง

กุ่มน้ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์

Crateva magna (Lour.) DC.

ชื่อวงศ์

CAPPARACEAE

ชื่ออื่นๆ

เหาะเถาะ (กาญจนบุรี); อำเภอ (สุพรรณบุรี, ภาคตะวันออกเฉียงใต้); ผักกุ่ม ก่าม ผักก่าม (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ); รอดะ (ลพบุรี-เชียงใหม่, ภาคเหนือ); กุ่มน้ำ (ภาคกลาง); ต่อดำ (ปะหล่อง)

ชื่อสามัญ

Crateva

ลักษณะทั่วไป

ไม้ยืนต้น สูงได้ถึง 20 ม. เปลือกลำต้นค่อนข้างเรียบ สีเทา จะผลัดใบร่วงหมดทั้งต้นเมื่อจะออกดอก ใบประกอบแบบนิ้วมือ ใบย่อย 3 ใบ รูปวงรีหรือรูปไข่ ออกเรียงสลับ กว้าง 2.5-7 ซม. ยาว 5.5-16 ซม. ปลายกว้างแหลม โคนสอบแคบ ขอบใบเรียบ ผิวใบบางและนุ่ม หลังใบสีเขียวเป็นมัน ท้องใบมีขนอ่อนสีเทา เส้นกลางใบอมแดง ปลายก้านใบมีต่อมน้ำตาลขนาด 1 มม. กว้าง 1-3 นิ้ว ยาว 2-9 นิ้ว ใบที่อยู่ด้านข้างโคนจะเป็ยวเล็กน้อย หลังใบ และท้องใบเรียบ ดอกช่อ ออกที่ปลายกิ่ง และซอกใบ ยาว 4-6 นิ้ว ติดดอก 20-60 ดอก กลีบดอกเมื่อแรกบานสีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นสีเหลืองอ่อน กลีบรองดอกรูปไข่ปลายแหลม กลีบดอกกลมยาว 2-3 ซม. สีขาว มี 4 กลีบ กลีบล่างและกลีบบนอย่างละ 2 กลีบ แต่กลีบบนจะใหญ่กว่า เกสรตัวผู้มีก้านสีม่วงหรือสีชมพู ยาวยื่น 13-25 อัน ผลสด รูปปร่างค่อนข้างกลมรี เปลือกหนา ผลอ่อนผิวมีสะเก็ดสีเหลืองอมเทา เมื่อสุกสีเทา ผลแก่ผิวเรียบยาว 5-8 ซม. เมล็ดรูปเกือบกลม ยาว 6-9 มม. มีหลายเมล็ด

นิเวศวิทยา

พบตามข้างลำธาร ริมแม่น้ำ ที่ชื้นแฉะ ในป่าเบญจพรรณ

สรรพคุณ

เปลือกต้นใช้เป็นยาระงับพิษที่ผิวหนัง แก้ไข้ ขับน้ำเหลืองเสีย ยาบำรุง เป็นยาเจริญอาหาร ยาระบาย ใช้เป็นยาถอนพิษให้เลือดมาเลี้ยงบริเวณนั้นมาก ๆ